

CHILI

a konyhakertből a webáruházakba

SZERZŐ: Szám Dorottya / KÖVET Egyesület

Magyar Éva nemcsak a vizsgákon, hanem a mindennapi életben is hasznosítható tudást és gyakorlatot akart szerezni. A környezetmérnök szakos egyetemista lány Rábacsécsényen egy közel félhektáros háztáji kertben mindent megtermel, ami a konyhában szükséges, sőt még piacra is jut belőle. Kedvenc növénye a chilipaprika. Úgy véli, csak a fantáziánk szabhat határt annak, milyen sokféle étel elkészítésénél használhatjuk ezt a pikáns fűszernövényt.

Három-négy éve kezdett el komolyabban érdekelni, milyen lehetőségek rejlenek a konyhakerti növények termesztésében. Eleinte különleges fűszernövények színes magjait, paradicsommagot és kukoricát gyűjtöttem, csereberéltem. Saját családi szükségleteink kielégítésére neveltem a növényeket. Később, amikor már felesleget termeltem, kiváltottam az őstermelői igazolványt. Volt vagy százféle paradicsomom, befőztem, és szószokat is készítettem. Tavaly óta kistermelő vagyok, címkével ellátott késztermékeket is árulok piacon, valamint az ismerőseim körében. Közösségi oldalakon is népszerűsíttem a termékeimet.

Milyen szerepet kap a környezettudatosság a gazdálkodásban?

Igyekszem a lehető legkevesebb vegyszert és növényvédőt szert használni, így a termékek is egészségesebbek lesznek. Számos egyszerű, filléres házi megoldással lehet küzdeni a kártevők ellen, amelyek nemcsak megvédik, de ellenállóbbá is teszik a növényeket. Szárított csalánból, zsurlóból és fekete ürömfűből könnyen készíthetünk biopermetlevet.

Semmi nem megy kárba, mert a felesleget vagy megeszik az állatok, vagy komposztálom. Folyamatosan kapom vissza a cserepeket a vásárlóimtól, akik palántát visznek, így az sem kerül a szemétkbe. Már egy kisebb szekrény tele van műanyag virágcsereppel. A mulcsozás segít abban, hogy megtartsa a nedvességet és a tápanyagokat a talajnak, amit így kevesebbet kell kapálni. Mulcsnak szalmát, szénát, lucernát vagy egyszerű fűnyesedéket használok.

Egy másik környezettudatos megoldás, ha kerüljük a monokultúras gazdálkodást, vagyis a növényeket vegyesen ültetjük. Egy külső, laikus szemlélő ettől rendezetlenebbnek lát-

hatja a kertünket, viszont biztosak lehetünk, hogy egyetlen tetűvel fertőzött chilibokor nem fogja megbetegíteni az összeset. Növényt is bevonhatunk a védelembe. A hagyomány ültetése kézenfekvő erre a célra, hiszen elriasztja a hangyákat, levéltetveket, legyeket. A gyógynövények, mint például a zsálya, a rozmaring, a kakukkfű, az eukaliptusz és a levendula is jó szolgálatot tehetnek a kertünkbe tolakodó kártevők távoltartásában.

Lenyűgöző, milyen sokszínűek a zöldségek. A paradicsom nem feltétlenül csak piros vagy sárga, van fekete, csíkos, fehér, agyvelő alakú, szív formájú. Vannak ribizlinagyságúak, de nőhetnek akár egykilósra is. Sokan azt gondolják, hogy egy részük GMO. Pedig ezek mindegyike létezik a természetben. Természetes hibridek is vannak közöttük, már az én kertemben is előfordult, hogy két különböző fajta összeporzódott, és lett egy új.

Honnan jött az ötlet a chili termesztéséhez?

A barbecue-höz hasonlóan a chili is egyre népszerűbb hazánkban. Számtalan receptben előfordul, legyen szó teákról, salátákról, tésztákról, tenger gyümölcseiről vagy akár édességekről, vérpezsdítő finom ételeket készíthetünk vele. Én szendvicsekbe és pizzához használom leginkább, de sütemények, süttőtöklekvár és pálinka készítésénél is kísérleteztem már vele.

A chilik szabadföldi termesztésben közepes méretű bokrok, de fóliasátorban bizonyos fajták ember nagyságúra is megnőhetnek. A méretük fajtától és változattól függ. Termésük, a chilipaprikák igencsak eltérnek méretben és alakban egyaránt. A chilipaprikák először zöldek, de amikor megérnek, legtöbbjük piros színt kap, viszont vannak narancssárga, sárga, lila és barna színűek is. Ezeknek az egzotikus paprikáknak hosszú a vegetációs időszakuk, néha több mint száz napig

is eltart. Emiatt a termesztést lényegesen korábban el kell kezdeni, mint az egyéves hazai fajtáknál. Az első lépéseket legjobb már decemberben megtenni. Januárban-februárban el kell ültetni, majd világítani, tápoldatozni kell ahhoz, hogy egészségesen fejlődjön. Néhány chilifajta nagyon kényes, ezért más növényektől eltérően kénytelen vagyok vegyszereket is használni.

Melyek a jövőbeli terveid?

Tavasszal fóliasátrat és üvegházat fogunk építeni, hogy minél több palántát tudjunk nevelni. Annyiféle palántám van már, de pillanatnyilag csak a szobámban tudom a növényeket tartani. Szeretném kipróbálni még a zöldségdobozos rendszert. Ennek az a közösségi elv a lényege, hogy a fogyasztókat és a kistermelőket összekapcsolja, ezáltal lecsökkenti a közvetítési költséget. Elérhető áron biztosít friss és szezonális változatosságot kínáló, egészséges termékeket. Mindemellát segíti a természetszerű mezőgazdálkodást folytató családi termelők megélhetését. Heti szinten az idénynek megfelelően össze lehet állítani a vevőknek egy termékkosarat. A vevőkkel való kapcsolattartásban ma már nagy szerepe jut az internetnek. A közösségi oldalak alkalmasak arra, hogy költségmentesen népszerűsítsük a termékeket. A jövőben szeretnék majd egy webáruházat is nyitni, ahol a vevők leadhatják a rendelésüket, értékelhetik a termékeket, visszajelzéseket küldhetnek az igényeikről, tapasztalataikról. Zöld civil szervezetek kezdeményezései is segíthetnek abban, hogy termelői-fogyasztói közösségek létrehozásával közvetítsék a piaci igényeket, és bizalmi kapcsolatokat alakítsanak ki. A beszállítók ellenőrzésével ezek a szervezetek meggyőződhetnek arról, hogy a termelők valóban a fenntartható termelés elvei szerint működnek.

NÉVJEGY

Név Magyar Éva
 Életkor 23 év
 Foglalkozás kistermelő
 Végzettség munkavédelmi technikus,
 környezetmérnök szakos hallgató
 Munkahelyek, tapasztalatok növénytermesztés, állattenyésztés, vízügy

Másért vállalkozó?

	NAGYIPARI MEZŐGAZDASÁG	CSALÁDI VÁLLALKOZÁS
CÉL, KÜLDETÉS	- Eredmény - Nagy mennyiségű, általában hosszan [lehető leghosszabb ideig eltartható tömegtermékek előállítás] eltartható termék - Méretgazdasági előnyök realizálása - Biztonságos, nyomon követhető termék	- Egészséges, adalékanyagoktól mentes élelmiszer előállítása - Tudatformálás, egészséges élelmiszerek és a fenntartható gazdálkodás népszerűsítése
SZOLGÁLTATÁS	Iparosított áruterelés	Friss termények, házilag készített, vegyszermentes késztermékek értékesítése
PROFIT	Árverseny folyik, ami a termelőkön csapódik le	A profitot a fenntarthatóságot szolgáló fejlesztésekre fordítják
ALKALMAZOTTAK	Humán erőforrás	Családi vállalkozás

Valóban Felelős Vállalat?

	Eva's chilliland
ADEKVÁT TÁJHASZNÁLAT	Az időnyelnek és a termőföld adottságainak megfelelő növénytermesztés.
LOKÁLIS GAZDASÁG	Helyben helyit termel, és helyi piacokon árusítja, a szállításnak minimális az ökolábnyma.
MAXIMÁLIS IGAZSÁGOSSÁG	Organikus gazdálkodás, életben tartja és továbbadja a helyi, falusi hagyományokat, tiszteli a helyi közösségeket.
KÖRNYEZETTUDATOSSÁG	Komposztálás és minimális vegyszer- és növényvédőszer-használat.
FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS	Mulcsozás és más, a talaj nedvességmentartó képességét javító technikák alkalmazása.
EGÉSZSÉGES TERMÉKEK	Adalékanyagoktól mentes termékek a rájuk jellemző szavatossági idővel és termék tulajdonságokkal.
ONLINE MARKETING	Költségmentes közösségi médiamarketing, online piac terében rejli lehetőségek kihasználása.

